

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 6 korona.
Egyes száma ára 4 fillér.

MAGYARORSZÁG BELTÉRSZÁGI ÉRTÉKESÍTÉSÉNEK
szombaton és egyes rendkívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi Közelevél (városi házi lap),
Földszint 7. sz. Ide küldendő a
számlátok.

KIA DÓRHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat
területén, ide küldendő az
előfizetési díjak és hirdetés-
díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Feltétl. szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadóvállalat: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A törvényhatósági képviselvek.

A választójog kiterjesztése nemcsak az országgyűlési népképviselői rendszert fekteti majd új alapokra, hanem nagy átalakulást jelent a törvényhatósági képviselvek szervezetében is. A törvény országgyűlési és törvényhatósági választó közt nem tesz különbséget. A vármegyei és városi törvényhatóságokban (Budapest és Fiume kivételével) annak van választói joga, aki az országgyűlési képviselőválasztóknak arra az évre érvényes névjegyzékébe föl van véve. A jövőben tehát a vármegyei és városi törvényhatósági bizottsági tagokat is megsokasodott számú választóközönség fogja megválasztani. A virilizmus intézménye ugyan a törvényhatósági képviselvekben valamelyest mérsékli a választói jog általánosításának a hatását, ám még sem annyira, mint elméletileg hinni lehetne. Általános tapasztalat, hogy az értékképviselők nem mutatnak akkora érdeklődést a törvényhatósági tárgyalások iránt, mint a választói bizottsági tagok, akiket megbízásuk forrása és természete élenk közreműködésre sarkal. Az is kérdéses, hogy egy szélesebb választói jog alapján összeült parlament a virilizmus intézményét főnt fogja-e tartani majd a törvényhatósági képviselvekben? Ez oly szempont, amelyet az átnemzeti idők törvénytervezőjének szintén mérlegelni kell.

A léfolyt nemzeti küzdelem bebizonyította, hogy magában a parlament Magyarországon nem elegendő alkotmánybiztosíték s hogy a vármegyei és városi törvényhatóságok megannyi élő erősségei az alkotmányosságnak. Nem elég tehát a választói jog kiterjesztésekor csak a parlamentre gondolni; figyelni kell azokra a változásokra is, amelyeket az új tömegek a törvényhatóságokban fognak szavazati joguk gyakorlásával előidézni.

Ez általános megjegyzések előrebocsátása után föl akarjuk hívni a figyelmet arra az országos zűrzavarra és törvénytelen állapotra, ami a törvényhatósági képviselvek terén eddig is uralkodott s amit az országgyűlési választási reform még inkább fokozza, ha megfelelő törvényhozási vagy kormányzati intézkedés nem történne a fejtelenség megszüntetésére s bizonyos rend kötelező fogatosítására.

Miben áll a mostani országos zűrzavar? Alig van manapság Magyarországon törvényhatóság, amelynek képviselőtestülete, (törvényhatósági bizottsága) a törvény szerint volna összeállítva. Az

1886. évi törvény meghatározta a törvényhatósági képviselők számának maximumát és minimumát s e határokon belül a népességhez arányosítja a képviselők számát. — A vármegyei törvényhatóságokban minden ötszáz lélekre, városokban pedig minden kétfázótvén lélekre jut egy képviselő, de számuk a megyékben százhusznál kevesebb és hatszáznál több, városokban negyvennyolcnál kevesebb és négyszáznál több nem lehet. Amint tehát látható, a törvényhatósági bizottsági tagok száma a népességhez igazodik. A törvény még megmondja azt is, hogy a népesség az utolsó népszámlálás adatai szerint veendő figyelembe. Vagyis egy ötvenezer lakost számláló városi törvényhatóságnak a törvény szerint kétszáz bizottsági tagjának kell lenni; százharmincz lakosu városnak pedig négyszáz. A törvénynek ezt a rendelkezését az első szervezeti megállapítás óta sehol sem hajtották végre. Szegedet hozzuk föl például, már csak azért is, mert a kormánynak ebben az ügyben elfoglalt változatos állásfoglalását ez a város provokálta s mert Szeged példájából leginkább számbeszélik, hogy miben is áll a fentebb említett országos zűrzavar és törvénytelenység?

Szegednek százezernél több lakosa van; törvényhatósági bizottságának tehát a törvény értelmében négyszáz tagjának kellene lenni, a valóságban pedig mindössze kétszáznyolcvankettő a bizottsági tagok száma. Valamikor így állapították meg s aztán így is maradt, tekintet nélkül a népesség számának emelkedésére. A többi városban és vármegyében szákasztott ez az eset, úgy, hogy elmondhatjuk, hogy a törvényhatósági képviselvek taglétszáma Magyarországon ez idő szerint semmiféle törvényes arány vagy rend nem szabályozza. Már pedig ez az állapot nem csak a rend és egyenlőség tekintetéből nem helyénvaló, hanem nem kis jogcsontkítást is jelent úgy a választóknak, mint a kisebbségben maradt jelöltekre s aztán főként az értékképviselőkre nézve is.

De van a kérdésnek más része is, ahol szintén országszerte törvénytelen állapot uralkodik s ez annál veszedelmesebb, mert ez már nem a bizottság létszámára vonatkozik, hanem egyenesen a törvényhatóság választóközönségének egyenlőség és igazságos képviselést érti. A törvény elrendeli ugyanis, hogy a törvényhatóság közigazgatási választókerületekre osztandó be; egy kerületben kétszáznál kevesebb és hatszáznál több választó

nem lehet s végül a törvényhatósági bizottság választott tagjai — a kerületi választóknak a törvényhatósági összes választókhöz való aránya szerint — arányosan osztandók el az egyes kerületek között. A törvény e rendelkezését a szabadulvú korszakban országszerte kijátszották; Szegeden például az első közigazgatási választókerület, amelynek kilencszáznegy választója van, harminchat törvényhatósági bizottsági tagot választ, míg a kilencedik közigazgatási kerület, amelyben ezerhatszázkilencvenhat választó van, csak tizenkettőt. A törvényt sértő aránytalanság és ebből eredőleg a képviseleti jog igazságtalan keresztülvitele ebből a példából szembeszökő.

Szeged volt az első, amelynek közgyűlésén ezeket a visszasságokat szavá tették. Az akkori közjogi ellenzék élén Polczner Jenő volt országgyűlési képviselő évekkel ezelőtt indítványt tett a közgyűlésen a városi képviselők számának a törvény szerint való megállapítására, tehát kétszáznyolcvankettőről négyezerre való fölemelésére, továbbá a közigazgatási választókerületek új, igazságos elrendezésére, a választott képviselők arányos elosztására. A közgyűlés az indítványt elvetette. Főlebbesz folytán a belügyminiszter elé került az ügy s Széll Kálmán akkori belügyminiszter a törvény alapján elrendelte, hogy a város szervezeti szabályrendeletét az indítvány értelmében módosítsák, az új beosztás szerint kiegészítő-választást tartsanak s a virilisták névjegyzékét is egészítsék ki. A város eleget tett a belügyminiszter rendeletének, szervezeti szabályrendeletét reformálta, mikor azonban jóváhagyás végett a belügyminiszter elé terjesztette, az egészet visszaküldte azzal, hogy a törvényrendelet reformot nem engedje végrehajtani, mert ő ugyanis a törvényhatósági képviselet törvényhozási uton való generális reformját tervezi, még pedig a bizottsági tagok számának tetemes leszállításával. A dolog megértésére meg kell jegyeznünk, hogy közben kormányváltozás volt s ekkor már Tisza István volt a belügyminiszter. Tőle ered az az egészen új, nevezetes jogelv, hogy az élő törvény eleven rendelkezését nem kell s nem szabad végrehajtani akkor, ha a miniszter a törvény megváltoztatását tervezi. Ez a jogelv, amely a miniszteri szándékot tetejébe teszi az élő tételes törvénynek, annál érdekesebb, mert az erősebb tényező ez eselben csupán tiszteletreméltó szándék maradt, míg a törvény mindmáig megtartotta törvényerejét.

Szeged példájára akkoriban Arad, Temesvár és számos más törvényhatóság reformálta a törvényhatósági képviseletét, ám a rend és törvényesség életbeléptének a Tisza-féle állásfoglalás országszerte utját szegte. A fonák, sőt törvénytelen állapot minden törvényhatóságban megmaradt. Ha már most a választói jogot kiterjesztik: még nagyobb lesz a zűrzavar, mert a közigazgatási kerületekben még inkább megváltozik a választók arányszáma s még inkább lesz a képviselők igazságtalan elosztása.

Helyénvaló volna, ha a választási reformmal kapcsolatban a törvényhatósági szervezet egyön-

tetű reformjáról is gondoskodnék az országgyűlés. Ám ha ez a komplikált kérdés az új törvényhozás fôadatai közé sorozatának, akkor a belügyi kormányra vár a fôadat, hogy egységes rendelettel állítsa helyre a törvényhatóságokban a törvényes rendet és az igazságot, amelyet egy csúrtörököt mondott miniszteri szándék fenekestül fölforgatott.

Zöldségtermelés.

A földmûvelésügyi m. kir. miniszter felhívta a gazdasági egyesületek figyelmét a zöldségtermelésre, bizonyos kedvezményeket biztosítván azoknak, akik a zöldségtermeléssel kívánának foglalkozni.

A tapasztalat azt bizonyítja, hogy nálunk a nagy- és kisgazdák egyaránt a szentermelésre fordítják erejüket. Ez még érthető a nagyobb birtokosoknál, ellenben gazdasági hiba azoknál, akik néhány holdon gazdálkodván, néhány hektoliter szemesélet produktumával betöltve látják fâradozásukat. Folytatják az apáktól eltanult szem és takarmány, vagy buza és kukorica termést nem is akarván arra gondolni, hogy földjüket, mely ily módon igen keveset jövedelmez, jobban értékesítsék.

A magyar ember pedig sokkal többet venne be földjéből, ha a konyhakerti vetemények termelésére rendezné be erre alkalmas földjét. És míg ennek művelése nem jár nagy költséggel, a jövedelmet csak közepesen jó időjárás mellett is bőven ontja. Hogy ez így van, napnál világosabban igazolja a bolgár kertészek munkája, akik messze földről hozzánk jönnek és a konyhakerti vetemények termelésével és piacra való hozatalával nemcsak megélhetést biztosítanak maguknak, hanem egyikük-másikuk rövid időn belül meg is vagyonosodik! Pedig a földet nem olcsón bérlék, de a szívósságuk és szorgalmuk erejével boldogulnak, amit bizonyít az, hogy a bolgárok munkásságuk gyümölcsét ugyancsak sűrűn helyezik el helybeli pénzintézeteink pénztárába.

A magyar embernek azonban első hibája, hogy a régi maradi gazdasági rendszerből nem akar, nem szeret kibontakozni. Ha egy pár holdas birtokos, vagy bérlő özszelet elveti a szemet és a többit a jó Istenre bizza, ő maga pedig egész lélen vagy a piacon ácsorog, vagy otthon pipázik, míg csak el nem jön a tavasz, amikor aztán aratásig mindig csak azt a pár hold vetést nézegeti. Néha bevág a termés, máskor ugyszólván csak füvet arat, a földet kihasználja, a zsirját a folytonos szentermeléssel kiveszi és mivel sem pénze, sem igavonó jószágja nincs, amelynek segélyével javíthatná földjét, előbb-utóbb bekövetkezik az, hogy bevetett magját sem kapja vissza.

Mennyivel eredményesebb volna a kisgazda működése, főleg mikor pár holdnyi birtoka vagy bérlete a város közelében van, ha konyhakerti veteményeket termelne. Ez nem jár nagy befektetéssel és inkább szorgalom, ügyesség és egy kevés élmelenség kell hozzá, mint pénz. És a kisgazda ebből a pár hold földből egész éven át pénzeltet, mert piacunk nem képes jó konyhakerti veteménnyel ellátni, különösen tavaszkor és nyáron közönségünk.

Hallottuk már azt a kifogást, hogy a mi kisgazdáink nem értenek a konyhakerti vetemények ter-

meléséhez és műveléséhez. Ezen azonban könnyű segíteni. Az idevonatkozó tudás megszerzése nem fáradságos és könnyen megszerezhető, csak akarat kell hozzá. Mert ha a bolgárok meg tudták ezt tanulni, a magyar ember még könnyebben megtanulhatja. Ott van, hogy csak két példát említsek: Kecskemét és Nagykovács népe, mely konyhakerti veteményekből és gyümölcsből milliókat vesz be évenként és kivitelük oly nagy, hogy a megrendeléseknek sokszor a waggonok hiánya miatt nem tehetnek eleget. A folyóvíz hiánya sem lehet kifogás, mert a veteményes telepeken lehet kutakat ásni és furni, különösen nálunk, ahol az öntözésre alkalmas vizért nem kell a föld mélyére lehatolni.

Csak akarat, szorgalom, egy kis élelmesség és üzleti szellem kell a konyhakerti vetemények termesztéséhez. Kicsi befektetéssel és utánjárással nagy eredményeket lehet elérni. Mert a friss és egészséges konyhakerti veteményeknek mindig leszállt piaca városunkban, ahol kénytelenül-keletlenül a fogyasztó közönség jobb hiányában megveszi a legsilányabb zöldseget is.

A közigazgatási bizottság ülése.

Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága f. hónap 5-én tartotta meg rendes havi ülését Weszprémy Zoltán főispán elnöklésével. Az ülésen a szakelődők terjesztették be jelentésüket, melyek után felelőzések kerültek elbírálás alá.

Jelen voltak Weszprémy Zoltán főispán elnöklése alatt: Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Csánky Viktor kir. tanfelügyelő, Bészler Károly, Körner Adolf, Szabó Kálmán tanácsnok, Magoss György dr. tiszti főgyógyász, Fejér Ferenc dr., Csanak József, Szabó Kálmán orsz. képviselő, Eisenmann Oszkár pénzügyigazg. helyettes, Rickl Antal, Király Gyula tanácsnok, Juhász Ignác, Latinovics Mihály államépítészeti főmérnök, Tüdös János dr., Somogyi Pál, Aczél Géza főmérnök, Tüdös Kálmán dr. főorvos, Kocsár Gábor dr.

Weszprémy Zoltán főispán délután 3 órakor nyitotta meg az ülést, mely után Vecsey Imre főjegyző felolvasta a város közigazgatási állapotáról szóló fél éves jelentést, melyet a város a miniszteriumhoz terjeszt fel. A jelentéshez elsőnek Fejér Ferenc dr. szólalt fel. Fejér Ferenc a debreczeni közös katonai kórház állapotát teszi szóvá. Előadja, hogy a villamos telep közigazgatási bejáratánál önkénytelenül szemökbe ötlött a kórház ronda épülete, amely türethetetlen büzt terjeszt maga körül. Kéri, vegyék be a felterjesztésbe azon kívánságokat, hogy a kórházat újjá építsék. Indítványozza továbbá, adjanak kifejezést azon kívánságoknak, hogy a Pasteur-intézetet decentralizálják s a vidék nevezetesebb gócpontjain létesítsenek egy Pasteur-intézetet. Ezt indokoltá teszi a veszett kutyák garázdálkodásának igen gyakori esete. Továbbá azon sérelmet óhajtja a felterjesztésbe belevetetni, hogy Debreczent gyorsorvont nem érinti, továbbá hogy Erdélyvel és Kassával nincs közvetlen összeköttetésünk.

Ezen hiányok orvoslását kérni kell az illető minisztertől.

Végül azt javasolja, hogy miután a jelenlegi drágaság egyik oka pénzrendszerünkben gyökerizik, hívja fel a bizottság a miniszter figyelmét arra, hogy a 2 és 20 filléresket s 2 koronásokat vonja be s helyettük 1, 5, 10 és 50 filléresket veressen.

Kovács József polgármester előadja, hogy az új katonai kórház építése tervbe van véve, a költségeket már megszavazták rá és most a kórház tervezetén dolgozik a mérnöki hivatal.

Weszprémy Zoltán főispán hivatkozik arra, hogy a féléves jelentések kapcsán tett előterjesztések, vagy javaslatok sohasem találtak meghallgatásra a minisztériumban, ezért nézete szerint jobb volna, ha azokat külön indítványként terjesztenék fel.

A bizottság ilyen értelemben határoz és elfogadja Fejér Ferenc dr. indítványát.

Szabó Kálmán orsz. gyűlési képviselő előadja, hogy az irni és olvasni nem tudók legnagyobb része a tanyai lakosok közül kerül ki, mert a tanyai gyermekeket nagyon elhanyagolják. Arra nagy súlyt kellene helyezni, hogy a tanyai gyermekek kellő oktatásban részesüljenek. Miután azonban lehetetlen mindenütt tanyai iskolát felállítani, azt kellene kérni a minisztertől, hogy hozza be a tanyákon a vándortanító-rendszert.

Weszprémy Zoltán főispán kifejti, hogy a tanyai iskolák kérdését helyesen oldotta meg a kultuszminiszter Debreczenben. Eddig fölállítottak 10-et és a jövőben szaporítani fogják. A vándortanítók alkalmazását nem tartja helyesnek.

Polgármesteri jelentés január hóról.

Letartóztatott a múlt hónapban a rendőrség gyilkosságért 1, magzatelhajtásért 1, lopásért 2, kihágásért 229 egyént, akik közül négy az ügyességhez kísértetett, 229-et rendőrileg büntettek; a városon keresztül toloncoltak 63, a városról eltoloncoltak 35, kényszerutlével kiutasítottak 35 egyént.

A rendőrfőkapitányság, mint első fokú iparhatóság 28 iparendélyt adott ki, amiért 280 kor. folyt be iparoktatási célokra; kiadtak 63 munkakönyvet.

A katonai létszám a következő volt: közös hadseregbeli 1399 ember 570 ló, honvédségi 902 ember, 1031 ló; beszállásoltak 8 főtisztet, 1 legényt; a Salétrom-kaszárnyába elhelyeztek a 7-ik huszárezredből 56 embert és lovat, a 2-ik honvédszárezredből 12 embert és lovat.

A bányi erdőben a favágás és raktározás megkezdődött.

Tudomásul vétetett.

A pénzügyigazgató jelentése.

Befolyt a múlt hónapban Eisenmann Oszkár h. pénzügyigazgató jelentése szerint: egyenes adóban 133,250, hadmentességi díjban 401, bélyegjövődékben 144,237, jogilletékben 51,981, díjjövődékben 1676, dohánjövődékben a vármegye fogyasztásával 160,987, határvámjövődékben 13,888, fogyasztási- és italadóban 95,907 korona. A pénzügy-

igazgató 3, a pénzügyminiszterium 49 esetben adott fizetési halasztást. A múlt év hasonló hónapjában az eredmény 90.000 koronával kedvezőbb volt; határánjövődékben azonban az idén folyt be 4490 koronával több, ami azt jelenti, hogy az osztrák iparcikk, a bécsi rongy fokozottabb mértékben özönlik be az országba.

Tudomásul vétetett.

A tanfelügyelő jelentése.

Csánky Viktor tanfelügyelő jelentése szerint a közoktatásügyi miniszter a máv. munkástelepi állami iskola részére ifjúsági könyvtárt rendelt; Józsan József máv. állami tanítónak 80, özv Szini Péternének 50 kor. rendkívüli segélyt, Abelesné Bloch-Hermin zsidó polgári leányiskolai tanítónő fizetésének kiegészítésére évi 400 korona államssegélyt engedélyezett. A muzeumok és könyvtárak országos tanácsa a homokkerti réf. olvasó egyetnek népkönyvtárat adott. Az újonnan felépített paci és nagycseresi tanyai állami iskolák tanítói még nem kezdhették meg a tanítást, mert a tanítókat csak a múlt héten lettek kinevezve. Az országos tanítói árvaházban 89 fiú és 82 leány részesül oktatásban.

A tiszti főorvos jelentése.

A közegészségügyi viszonyok január hónap némi rosszabodást mutatnak, amennyiben a lég-utak hurutos állapotai és különösen az influenza rendkívül nagy számban fordultak elő. Heveny fertőző betegségek közül kanyaró, vörheny szörványosan jelentkeztek átlagosan könnyű lefolyással. Heveny fertőző halálozás összesen 4 volt és pedig két kanyaró, egy tetanus, egy hasi hagy-máz.

Orvosi kezelés elmulasztása miatt két esetben történt feljelentés.

Öngyilkosság egy fordult elő, mely alkalommal orvosrendőri hullaszemle eszközöltetett.

Az általános piacvizsgálatoknál lényegesebb kifogásolni való nem észleltetett.

A közléstáság úgy az utcákon, mint sok házban igen hiányos volt. Szükséges volna, hogy e tekintetben a rendőrség állandó és éber felügyeletet gyakoroljon nem csupán olyankor, mikor járvány fenyeget.

Statisztikai adatok:

I. Születések:

Reform.	167	fiú	91	nő	Reform.	80	fiú	77	nő
R. kath.	17	"	13	"	R. kath.	14	"	10	"
G. kath.	7	"	1	"	G. kath.	3	"	3	"
G. keleti	1	"	—	"	G. keleti	—	"	—	"
Ág. evang.	—	"	2	"	Ág. evang.	6	"	5	"
Izraelita	18	"	14	"	Izraelita	—	"	—	"
Összesen:	160	fiú	121	nő	Összesen:	104	fiú	95	nő

II. Halálozások:

Reform.	167	fiú	91	nő	Reform.	80	fiú	77	nő
R. kath.	17	"	13	"	R. kath.	14	"	10	"
G. kath.	7	"	1	"	G. kath.	3	"	3	"
G. keleti	1	"	—	"	G. keleti	—	"	—	"
Ág. evang.	—	"	2	"	Ág. evang.	6	"	5	"
Izraelita	18	"	14	"	Izraelita	—	"	—	"
Összesen:	160	fiú	121	nő	Összesen:	104	fiú	95	nő

Törvénytelen volt 40 újszülött 14-23%.

Összes születések száma 281 Születési arányszám 42:12
halálozások 199 Halálozási " 24:87
Szaporodás 82 Szaporodási " 17:25

III. Házasságra lépett összesen 74 pár, ebből ref. 48, róm. katli. 4, izraelita 6, vegyes vallású 16.

IV. Nevezetesebb halálozások.

Heveny fertőző betegségek	4	az összes halálozás	203	százalék
Gümölcs	28	"	14	72
Rák	3	"	1	52
Mellhurst	3	"	2	33
Göröcsök csecsemőknél	15	"	7	61
Halvaszülöttek és vetetés	15	"	7	61

V. Városi közkórház betegforgalma.

Január	óra	átjött	150	férfi,	128	nő,	összesen	278	beteg
"	"	hóban felvétel	257	"	165	"	"	422	"
"	"	kibocsátott	193	"	121	"	"	314	"
"	"	meghalt	15	"	15	"	"	30	"
"	"	végén maradt	199	"	157	"	"	356	"

VI. A kerületi tiszti orvosok által gyógykezelt cselédek és szegények összes száma volt 560, ezek közül 383 fenjérő és 177 fekvő.

VII. A városi kerületi szülésznök egy esetben nyújtott segélyt szegény szülőnőnek.

VIII. A mentő-egyesület eseteinek száma 51 volt, ebből nappali 40, éjjeli 11. A testület igénybe vétetett a hatóság által 26, magánosok által 25 esetben.

Tudomásul vétetett.

Az államépítészeti hivatal jelentése.

Latinovics Mihály kir. főmérnök jelentése szerint az állami kezelésben levő és kiépített törvényhatósági utak jó karban voltak, a föld utak járhatóak.

Tudomásul vétetett.

Az árvászeki elnök jelentése.

Bészler Károly tb. főjegyző, árvászeki elnök, Debreczen sz. kir. város árvagyűnének 1908 január havi állapotáról a következőkben számol be: 1907. év végén a 4 osztály alatt maradt 4910 egyén, gondnokság alatt 84; összesen 4994; januárban gyámság alá került 35 egyén, töröltetett 30; 1908 január végén gyámság és gondnokság alatt maradt 4999 egyén. A gyámpénztár állása január hó 31-én pénzben, betétekben, értékpapírokban, drágaságban összesen 2.167.270 kor. 74 fillér. Az árvászek január hónapban elintéztett 1132 ügydarabot.

Tudomásul vétetett.

A királyi ügyész jelentése.

A debreczeni kir. törvényszék fogházában 1907. évi december havában fogva maradt 128 férfi, 46 nő; januárban jött 84 férfi, 20 nő; szabadult 113 férfi, 21 nő; január végén maradt 99 férfi, 15 nő. Fegyelmileg büntetve volt az örök közül 4, a letartóztatottak közül 1. A rabmunka keresmény 573 kor. 31 fillér volt, mely összegből a letartóztatottaknak 108 korona, 32 fillér jutott osztalékul.

Tudomásul vétetett.

A szakelődők jelentése után a bizottság a felebbezést elintézte el.

A Csokonai-kör felhívása.

A Csokonai kör, amely hivatalát nemesen tölti be — legutóbb tartott választásán ülésében elhatározta, hogy felhívást bocsát ki városunk közönségéhez azon célból, hogy minél számosabban lépjenek be alapító és rendes tagokul az egyletbe.

A felhívás, melyet olvasóink szíves figyelmébe ajánlunk, így hangzik:

Bizonyára jól ismeri T. C. azon nemes és nagyfontosságú célokat, amelyeknek megvalósítására törekszik a Csokonai-kör Debreczen irodalmi és közművelődési életében. Irodalmi felolvasások, ismeretterjesztő előadások tartása, irodalomtörténeti és történelmi emléktünetek rendezése, emléktáblák felállítása, továbbá a Csokonai kultusz ápolása, mire a kört már neve is kötelezi, mind oly feladatok, melyeknek méltó módon való teljesítéséhez nemcsak kitartó szellemi munka, hanem tekintélyes anyagi erő is szükséges.

Ez az anyagi erő — fájdalom — nem áll kellő mértékben rendelkezésünkre. A kezelésünk alatt levő vagyonnak legnagyobb része le van kötve külön célokra, az emlékkertek és a Csokonai-szobor fenntartására; tagjainknak, akiknek száma most is csak 500 körül jár, évi díjából a folyó szükségletekre sem telik, nemhogy nagyobb alkotásokra jutna, pl. irodalomtörténeti források közzétételére, Csokonai életrajzának megíratására, Csokonai összes műveinek kritikái kiadására.

Mind e körülmények arra indítják a Csokonai-kört, hogy Debreczen városának művelt közönségéhez forduljon, ahoz a közönséghez, amelytől sohasem hiányzott a nemes és szép íránti áldozókészség, még kevésbé a magyar irodalomért és művelődésért való lelkesedés. Bizalommal kérjük tehát t. Cimedet, kegyeskedjék a jelen sorainkhoz mellékelt aláírási ívet a vezetéke alatti testületben köröztetni és a magasztos ügy érdekében odahatni, hogy minél többen lépjenek be körünk alapító és rendes tagjai közé.

A Csokonai-kört s a kör elé tűzött magasabb rendű irodalmi és művelődési célokat t. Cimnek becses jóindulatába ajánlva s az aláírási ívet folyó év március 1-ig minden esetben visszavárva, megújítjuk kérelmünket s maradunk a debreczeni Csokonai-kör választmányá nevében hazafias tisztelettel.

Géresi Kálmán,
előnk.

Kardos Albert,
titkár.

Utmutatás a cserebogarak irtására.

(A földművelésügyi m. kir. miniszter 14,500/VI—3. sz. körrendelete).

A cserebogarak irtásának legcélszerűbb módja cserebogarak összeszedése és elpusztítása. A szedést mindjárt a bogarak első megjelenésekor kell megkezdeni, hogy elpusztítsuk azokat, még mielőtt petéiket lerakták volna. Minthogy napos időben és este felé a bogarak élénken repkednek, legjobb a cserebogarakat reggel, vagy borus időben nappal is gyűjteni, amidőn a bogarak meg vannak gémberevedve, vagy halált színelve a fákról könnyen lerázhatók. Szedéskor nagy gond fordítandó a magányosan álló, vagy az ültetvények szélén levő fákra, amelyeket a bogár különösen fel szeret keresni.

A cserebogarat szedő munkásokat legcélszerűbb az összegyűjtött bogarak mennyisége szerint, tehát kiló, vagy liter számba (1 kiló mintegy 1060 db cserebogár) fizetni, mert így a szedők jobban igyekeznek, mivel azonban az ilyen szedők buzgóságukban a fákat (főleg a gyömolésláfat) nem igen kímélik, azért a gyömoléslákról cél-

szerűbb a szedést kellő felügyelet mellett nap-számokkal végeztetni. Ennek az lesz a jó oldala, hogy az ide-oda való méregetéssel nem pazaroljuk az időt, mint ahogyan az a mennyiség arányában fizetett szedők alkalmazásánál történik. Az alacsonyabb fákról a cserebogarakat egyszerűen rázzuk le; magasabb törzsű fáknál azonban a rázásához hosszú nyelű horgokat alkalmazunk, vagy ha a szedők között fiatal suhancok akadnak, akkor azok másszanak fel a fára és úgy rázzák meg annak ágait egyenként. A rázás hirtelen, erős legyen és rövid ideig tartson, hogy a bogár egyszerre essék le: a fának ide-oda való lóbálásakor az erősen megkapaszkodó bogarak nem hullanak le.

Szedéskor legcélszerűbb a cserebogarakat szélesszáj, belül mázos, és félig vízzel megtelt cserépfákéba gyűjteni, ameynek tartalmát, még mielőtt a fazék egészen megtelnék, időnként ki kell önteni egy nagyobb edénybe (vízzel félig telt hordóba, kádba), vagy zsákba.

Az elpusztítás több féle módon történhetik. Az összegyűjtött cserebogarakat kemény talajon (uton) agyon lehet tiporni, vagy összegyümöszölni; a kádba szedett bogarakat pedig le lehet forrázni és gördörde önteni, amely gödröt azután be kell temetni.

A nagy mennyiségben összegyűjtött cserebogarat érdemes mesterséges trágya készítésére felhasználni oly módon, hogy a bogarakat földdel és oltatlan mészsel, turfahulladékkal összekeverjük, mely utóbbi a bogarak rothadó tetem tömegét az átható kellemetlen szagtól is megfosztja. A feldolgozandó cserebogár tömeghez annyi föld, mész vagy turfa kell, amennyi elég, hogy az előállított trágyatömeg bűzös szagát elveszítse.

Fontos védekezési mód a cserebogarak ellen az is, ha lárvájukat, tehát a földben élő pajorokat irtjuk, amelyek különben szintén kártékonok.

A pajorok irtására legalkalmasabb idő a földforgatás, kapálás és szántás. Kapálás és forgatáskor a felszínre kerülő pajorokat agyon kell ötni, szántáskor pedig ha sok a pajor, érdemes azt az eke után járó olcsó napszámmal felszedetni. Itt is tanácsos a pajorszedő munkás figyelmét némi pénzbeli jutalommal lekötöni.

A pajorokat szintén lehet értékesíteni, még pedig ha csak kis mennyiség van belőlük, akkor azt baromfival etetjük meg, hogyha pedig sok van, akkor trágyának dolgozzuk fel.

Darányi.

Lakásmizériák.

A debreczeni háztulajdonosok — tisztelet a kivételeknek — február 1-én utánozták budapesti kollegáikat és a házbéceket csodálatos egyértelműséggel felemelték.

A felemelés — vagy mint mondani szokták — stájerolás a 10—40° között váltakozik.

Ma Debreczenben nemcsak drágák a lakások, de rosszak is. Kényelemről szó sincs. Sajátságos építkezési rendszerünkől kifolyólag alig van lakás, hol legalább is egy sötét szoba ne volna és aki ezt ki-

fogásolja, azt azzal szokták a háziurak elhaggtatni, hogy jó lesz az hálósobának, éjszaka ugy sem világos egy szoba sem. Fűrdőszoba alig van néhány háznál, egyéb mellékhelyiségek pedig vagy a kapu alatt vannak, vagy az udvar végén. Néhány modern házat kivéve, a gáz nincs bevezetve, vízvezetéknek nyoma sincs, sok helyen jó vizért az utcai kutakra kell menni, az udvarok piszkosak, egyik-másik háztulajdonos nagy családú lakáskeresőnek nem ad hajlékot és ennek dacára a legnyomorultabb lakás nem olcsóbb 400 koronánál, a közepes 500—1200 kor., a tűrhetőleg kényelmes pedig 1200—2000 korona évenként.

Ezekkel a horrorbilis árakkal szemben a legtöbb embernek a lakáspénze 300—1000 korona, mert ugyancsak könnyen összeszámlálhatjuk azokat, akiknek lakáspénzük több 1000 koronánál.

Ezek az állapotokon okvetlenül segíteni kell. A folytonos stájgerolásokkal szemben egy védekezési mód van: a tisztviselő-telep létesítése. Lapunk legközelebb újból foglalkozni fog ezen égető kérdés megoldásának módozataival.

Hirek.

— **A fizetésrendezésről.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlése elhatározta, hogy a városi tisztviselő, segéd- és kezelőszemélyzet fizetésrendezésének ügyét a legközelebbi közgyűlésen tárgyalni fogja. Ezen határozatot bizonyára örömmel hallják azok, akiket érint és megvannak győződve, hogy ezen ügynek hosszas halogatása csak azért történt, hogy a szervezeti szabályzat átdolgozására kiküldött bizottság minél érdemesebb munkát tehessen a közgyűlés asztalára. Jólesőleg említnék itt fel, hogy a törvényhatósági bizottsági tag urak nagyobb része híve a fizetésrendezésnek, belátván, hogy az 1906. évben megállapított fizetésekből a tisztviselők, a segéd- és kezelő-személyzet tagjai, valamint az alkalmazottak a jelen mostoha viszonyok között állásukhoz képest nem élhetnek meg, illetve okvetlenül segíteni kell helyzetükön. Más városokban is meghozta a törvényhatósági bizottsági közgyűlés a fizetések rendezésére vonatkozó áldozatot, pedig a legtöbb várost nagy közköltő terheli. Az új fizetésrendezési javaslat mérsékelt emelkedést mutat és ha figyelembe vesszük a most megszavazott és folyóvá tett drágasági pótlék összegét, mely a fizetésrendezés után elesik, valóban nem mondhatjuk túlmagának az ezen fizetésrendezés folytán eléálló kiadási többletet. Így azután dülőre juthat ez a megoldást régen váró ügy, ha a bizottsági tag urak jó akaratával és méltányosságával találkozik. És mi, akik a multakba visszanezve és a jelent ismerve, egyuttal ismerjük a törvényhatósági bizottsági közgyűlés áldozatkészségét, meg vagyunk győződve, hogy a fizetésrendezés javaslata, kapcsolatban a szervezeti szabályzat módosításával, csakhamar a belügyminiszter elé kerül, aki bizonyára jóváhagyja azt, mint a többi városok ily irányú kérelmével tette. Ismételten felkérjük tehát bizottsági közgyűlésünk

figyelmét ezen fontos és a tisztakart igen közlelről érdeklő ügynek jóakaratu támogatására.

— **A tanács köréből.** Körner Adolf és Oláh Károly tanácsnokok, kik erős meghülés következtében gyöngéledtek, mint örömmel értesültünk, felépültek és ügyosztályuk vezetését átvették.

— **Halalozás.** Két gyászlapot vetünk, melyek két tisztársunk gyászát jelentik. Szabó István adópénztáros édesanyját és Dóczy Emil dr. városi alügyész nejének édesanyját temették el a napokban. A megboldogultakat, kik édesanyai hivatásukat a legnemesebben töltötték be, kiterjedt nagy családok gyászolják. Temetésük nagy részvét mellett ment végbe. Nyugodjanak békében az áldott lelkek, a hátramaradt élők fájdalmát pedig enyhítse a vigasztalás Istene.

A két gyászjelentés így hangzik:

A B. F. R. A. Szabó István nevével Rab Arankával, Ákos és István fiaival, Szabó Ferenc nevével, Klára és Ferenc gyermekeivel, számos rokonság nevében is mély fájdalommal tudatják felejthetetlen jó anyá, nagynyá, anyósok és rokonnak özv. Szabó Józsefné született Ujfalussy Juliánának f. hó 4-én délután 2 óraker, életének 79 ik, özvegységének 7-ik évében történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi maradványai folyó hó 6-án délelőt 10 és fél óraker, a Morgó-utca 8. sz. háznál tartandó ima után a várad utcai temetőben fog eltemetni. Debreczen, 1908. február 4. Béke poraira!

Mély fájdalommal, megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó anyának, anyósnak, testvérnek, sógornának és áldott emlékü jó rokonnak, özv. *Novák* Jénosné szül. Rottler Erzsébet urnőnek folyó hó 4-én délután 5 óraker, életének 53-ik, özvegységének 22-ik évében rövid szenvedés után történt gázsos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 6-án délután 2 óraker fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Péterfia-utca 30. sz. házunktól a Szent-Anna-utcai temetőbe örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent miséldozat folyó hó 7-én d. e. 9 óraker fog az egek Urának bemutatanni. Debreczen, 1908 február 4. Az örök világosság fényskedjék neki. Nyugodjál békében! Egyetlen gyermeke Novák Erzsébet férjével dr. Dóczy Emmel, testvére Rottler Béla nevével Benke Ilonával, sógornője özv. Rottler Józsefné Zankó Blanka és leánya Blanka, valamint számos rokonok nevében is.

— **Somogyi Pál jubilleuma.** A debreczeni ref. egyház f. hónap 9-ikén, azaz vasárnap délelőt 11 óraker presbyteri ülést tart, mely alkalommal méltán fogják Somogyi Pál nyugalmazott tanító-képző tanárnak, mint főjegyzőnek huszonöt éves munkásságát. Somogyi Pál tudásával, tollának erejével, soha nem lankadó buzgalommal egyházának nagy szolgálatokat tett és érdemei előttéleltséggel hajlunk meg mindannyian. Ünnepeletése alkalmból, mely a becsületes férfinunka elismerése kíván lenni, szívből üdvözöljük és kívánjuk, hogy egyházának, melynek dicsősége munkálásán egy emberöltőt töltött el — még soká használhasson. A gondviselés kegyelme álljon őrt élete felett és árássa el égi kegyelmének bőségével.

— **A debreczeni nagy állomás kibővítése.** A debreczeni nagy állomás kibővítése ügyében a héten szemlélt tartottak a város és Máv. kiküldöttéle. A bizottság abban állapodott meg, hogy a forgalom lebonyolítása végett szükséges volna a gázgyár mostani igazgatósági épületének lebontása. A gázgyár ezért 37,500 korona kárpótlást kér, mely összeget felerészben a város, felerészben a Máv. fizetné a világítási vállalatnak.

— **Meghívó.** A „Debreczeni Polgári-Kör“ évi rendes közgyűlését 1908. évi február hó 16-án délután 3 órakor tartja meg saját helyiségében (Piac-utca 7. I. emelet), melyre Cimedet tagtársi szeretettel meghívjuk.

Tárgysorozat: 1. Elnöki évi jelentés. 2. Számvizsgálók jelentése az 1907. évi számadásokról. 3. Ugyanazok javaslata az 1908. évi költségelőirányzatról. 4. Könyvtári bizottság jelentése 5. Leltár-vizsgáló bizottság jelentése. 6. Indítványok, melyek 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg az elnökhöz beadandók. 7. Indítványok. Veesy Imre, elnök. Kerékgyártó József, főjegyző.

— **A szinügyi bizottság ülése.** A szinügyi bizottság f. hónap 6-ikán ülést tartott, melyen tudomásul vette az igazgató által bemutatott szerződéseket.

— **Márton — Székely sajtópör.** A debreczeni esküdtsek a héten tárgyalta azon sajtópört, melyet Márton Imre ügyvéd indított Székely Imre, a Debreczeni Reggeli Újság szerkesztője ellen. Az esküdttek hosszas tanácskozás után Székely Imrét nem találták bűnösnek a rágalmazás védkében és fementették.

— **Márk Endre ur színházbizottsági tagsága.** Lapunk legutóbbi számában a bizottságok megalakításáról szólván, sajnálatlalt említettük fel hogy *Márk Endre* biz. tag ur a színházbizottságból kimaradt. Közleményünkre most *Márk Endre* ur nyilatkozik és helyi lapokban azt mondván, hogy a színházbizottsági tagságról való lemondását *Kordec József* polgármester urhoz intézett levelében jelezte. Szívesen helyreigazítjuk ez irányban az általunk irrottakat, de legyen bár így, avagy amint mi megítült, *Márk Endre* urnak a szinügyi bizottságból való távozását sajnáljuk.

— **Makó város pénzzávara.** Makó város már hosszabb idő óta állandóan pénzzávarral küzd, melynek oka egyrészt az, hogy városi adók nem folytak be rendszeren. A város a pénzzávarain eddig úgy segített, hogy különböző alakokból kölcsönt vett. A mult hónapban ismét szorult anyagi helyzetbe került a város, amelynek enyhítésére a tanács elhatározta, hogy a tartalékalapból harmincezer korona kölcsönt vesz fel. E határozatot indokollással együtt a városi tanács bemutatta a vármegye alispánjának, aki azonban azt nem *hagyta jóvá*. Most már kikerülhetetlen volt a veszedelem és a város úgyszólván a szó teljes értelmében *flaetésképtelen lett*. E hó 1-én több tisztviselő, valamint a város igen sok munkása nem kapta meg fizetését, illetve bérét és a városi kasszában még annyi pénz sem volt, hogy a város tulajdonát képező téglagyár munkásainak heti bérét ki fizessék, aminek következtében a téglagyári munkások sztrájkba állottak. A munkásokhoz kiment Pák Kálmán gazdasági tanácsnok, de a hosszas tanácskozások sem veződtek eredménnyel, mert a munkások kijelentették, hogy mindaddig, míg hetti bérüket meg nem kapják, dolgozni nem fognak. A vezető tisztviselők véleménye szerint külső segítség nélkül *két hétig is eltarthat a váltságos helyzetet*, mert legkevesebb 150 ezer koronára van szüksége a városnak, hogy pillanatnyi kötelezettségeinek eleget tudjon tenni. Arra pedig nincs kilátás, hogy ez az összeg néhány nap alatt befolyjon.

— **Burgonya-írón.** Mint ismeretes, a jobb fajta írón fájat a cédrus szolgálatja. De a napról-napra növekvő ceruza-fogyasztás miatt oly mennyiség vált szükségessé és drága és nehezen beszerezhető fából, hogy már régóta keresetk anyaga, amely nem hasad hirtelen, könnyen faragható, szóval írónkészítésre alkalmas. — Egy időben a papírból való írón-foglalat jött forgalomba, de nemsokára ismét letűnt. Ujabbán Németországban társaság alakult, amely az írón fahüvelyét burgonyából való tömör anyaggal helyettesíti. A találmány ki-fogástalanul tökéletes és a burgonyából már nagy számmal

készül ceruza-foglalat. Alakja és mérete tekintetében ez új írón nem különbözik a megszokottól, csak súlya nagyobb valamivel. Könnyebben faragható, mint a fahüvelyű írón és olcsóbb is nála.

— **A szállásadók ellenőrzése.** Régi dolog, hogy a különböző ugynevezett szállásokon rengeteg gyanus ember fordul meg. Az elzülöttek serege, a kétes alakok, a rendőrség által sokszor régen kereset veszedelmes egyének találkozó helyei ezen szállások. Dicséretes munkát végez tehát a rendőrségkapitány ur, ha ezen helyeket szigorubb ellenőrzés alá veszi és szigoruan bünteti azon szállásadókat, akik az erre vonatkozó szabályrendelet pontjait nem tartják be.

— **Az 1908. évi országos állatszámolás.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter most abta ki valamennyi törvényhatóságához körendeletét a mezőgazdaságról és mezőrendőr-ségről szóló törvény alapján évenként foganasítandó tavaszi haszonállat számlálás tárgyában. A rendelet értelmében a haszonállatok, szarvasmarha, ló, szamár, öszvér, sertés, juh és kecske minden községben a legelőre kihajtás előtt, de legkésőbb március végéig az állategészségügyi vizsgálatlalt kapcsolatban faj, kor és ivar szerint összeírandók. Egyidejűleg intézkedett a miniszter az íránt, hogy a járási (városi) m. kir. állatorvosok és helyhatóságok állatorvosai a haszonállat összeírását támogatású és az egészségügyi vizsgálatok alkalmával ellenőrizzék.

— **Legeltetési tilalom az állatvásárlásokon.** A földmívelésügyi miniszter elvi jelentőségű határozatában kimondta, hogy az állatvásárlások legeltetése egyáltalában tilos és más célra is esupán fertőtlenítés után használható. E rendelkezés megszegése kihágás, mely 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetik.

— **Házaladási ajánlat.** A Pelbárt örökösök nem régen felajánlották Bethlen-utcai 13. sz. házakat a városnak megvételre 60,000 koronáért. A jog- és pénzügyi bizottság az ajánlatot különböző okokból, de leginkább a ház magas ára miatt nem fogadta el. Nevezett örökösök most egy újabb ajánlatot nyújtottak be a városi tanácshoz, melyben hajlandók volnának ezen házat 50,000 koronáért a város tulajdonába átbecsítani. A városi tanács az ügyet valószínűleg már legközelebb kiadja a jog- és pénzügyi bizottságnak javaslatlaltelre.

— **A város két új tanyai iskolája.** Városunkban ujjabban két tanyai állami elemi népiskola épült a Nagy-Cserén és a Paczon. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az iskolagondnokság által ajánlott tanítók közül nevezett iskolákba ki is nevezte Bárfy Lajos és Vargha József okleveles tanítókat. Az iskolák rendezése és felszerelése serényen folyik és amint az új tanítókat megérkeznek, az oktatás megkezdődik ugy a nagy-cserén, mint a paczi iskolában. Megemlítjük e helyen, hogy a tanyai lakók a legnagyobb áldozatkészséggel járultak az iskolák felépítéséhez, kézi és igás erőt adva, ami a kultúra íránt való fejlett érzékükről tesz tanuságot.

— **A cserobogarak írtása.** Lapunk olvasóközönségének figyelmét külön is fölívjuk a földmívelési m. kir. miniszternek lapunk mai számában közzétett körendeletére, melyben a cserobogarak írtását szorgalmazza.

— **Sülyedő város.** Spanyolországban veszélyben van Minos de Rio Tinto városa. A talaj sülyed alatta és a fűtcúján óriási szakadék tátong már, mely 400 háznak beomlását vonja minden valószínűség szerint maga után. A fűtca összes házainak lakóit kilakollaltta a hatóság. A talaj-sülyedés összefüggésben van a nemrég történt nagy bányabeomlásokkal. Minos de Rio Tinto rézbányáiban 10,000 ember dolgozik.

— **A gazda kör szervező bizot'ságának ülése.** A debreczeni gazda-kör szervező bizottsága folyó hónap 4-én tartotta szervezőbizottsági ülést *Polgári* Bálint elnöklésével. A bizottság már kidolgozott egy alapszabálytervezetet, melyet a folyó hó 11-én tartandó ülésen fog előterjeszteni. Az alakuló közgyűlést pedig február 15-én délután fél három órakor fogják megtartani. Az eszmét örömmel üdvözöljük.

Szerkesztői üzenetek.

M. Hódmezővásárhely. Levélben írjuk meg annak okát, hogy miért kedvelmesedünk a kézirát visszaküldésével. Munkálatunk a jövő hét folyamán elkészül és akkor utunk indítjuk a nálunk levő írósként.

F. Szatmár. Sálves soralt váránk, mert az véleményünk; hogy ne hagyjuk elaludni az ügyet. Maholnap itt a tavasz, ébredésztük tehát mi is.

Sz. I. Helyben. Keveset törődünk az illető véleményével. A megkedzett uton haladunk, ha az idők jele nem csal, nem mi leszünk a vesztések.

Dr. G. S. Szabadka. A nálunk levő két nemzeti főszerzőnk az illető neve nem fordul elő. Meltóztatassék az országos levéltárhoz fordulni, ahol utána néznek a dolgoknak.

Előfizetési felhívás.

„A vármegyéből” címen novellás kötetet készülő kiadmi, többnyire vig történetekkel. Vármegyében nőttek föl és még találkoztam azzal az étellel, amely egyre jobban tűnedezik, míg végre nem marad meg belőle semmi. Igyekszem legalább valamit megmenteni a vén sasnak krónikáiból, hangulatából, úgy sem fogja tapasztalásból tudni a jövő generáció, milyen volt az valamikor. Szerény munkám ugyan csak csekély részben járul hozzá emlékének megörökítéséhez, de azért azt hiszem, fölílezi a régi hangulatot s szerez néhány kellemes negyedórát. Egy-két jóismerőse mindenkinck van, bizonyára a közigazgatási tisztviselők közül is sokan pártolják az irodalmat, azért bátor-kodom terhére lenni, mikor arra a sziveségre kérem, fogadják el ezt a gyűjtőívet és segítsen meg fáradozásomban. Készséggel állók viszonzásul én is mindenkor rendelkezésére. Ha mindenün-nen csak egy pár előfizetőt kapok, könyvem megjelenése bizto-sítva van. A kötet az Uj Idők-ben, Magyar Lányok-ban, Buda-pest-ben, Magyarorszá-g-ban, Az Ország-ban, Egyetértés-ben és egyebütt megjelent elbelsőléseim, krónikáim, rajzaim javát tartal-mazzza. Terjedelme legalább 15 iv lesz. (240 lap), előfizetési ára 3 korona. **TARTALMA A KÖVETKEZŐ:** A savanyuvizes borocská. — Práznovszky Klára bokája. — A nagyasszony gyógyulása. — A program Galeottó. — A gyámoltalan Niko-láról. — Az alispán vassorái. — A fescke. — A kutyamosó. — A közigazgatás görója. — A gagyí műut. — Kétleklü Nosz-lopy. — Megsántult az ostorhegyes. — Ítélet a határon. — A hamis bankó. — A kályha mázolás nehézségei — Egysze-rűsítés. — Tavasz. — Egy fölebbezés viszontagságai. — Az arckép divatjai. — Utazás egy betegség körül. — Bobala János nemzetiségi bajai. — A rejtélyes özevgy. — Karrier az előszo-bában. — Vándorló földek. — A konty. — A tulipános láda vándorlása. (Esetleg több is.) Szépen kérem, méltóztatassék az előfizetők nevét, állását és lakását tisztán olvashatóan kiírni. A könyv kora tavasszal díszes kiállításban Budapestben jelenik meg. Az ívek akkor küldendő (akár bérmentetlenül) vissza a nevemre, a mikor a gyűjtést befejeztetnek méltóztatik tekinteni, legkésőbb azonban február 15-ig. Gyűjtőknek készséggel szol-galok tiszteletpéldánnyal.

SZEGED, 1907. december, postabélyeg kelte.

Tisztelettel

Sz. Szigóthy Vilmos

Szeged város törvényhatóságának levéltárosa.

218.1908. éln.

Pályázat.

Debreczen szabad királyi város törvényható-ságánál az 1908. év első felében előreláthatólag két gyaloghajdu, 2 lovasrendőri, 10 gyalogrendőri, 2 mezőrendőri és 4 erdőőri állás fog megüresedni.

A gyaloghajdu állás 480 kor. évi fizetéssel, 80 kor. lakkbérrel; a lovasrendőri állás 900 kor. évi fizetéssel, 80 kor. lakkbérrel; a gyalogrendőri állás 600 kor. évi fizetéssel, 80 kor. lakkbérrel; a mezőrendőri állás 600 kor. évi fizetéssel és 80 kor. lakkbérrel és az erdőőri állás 500 kor. évi fizetés-sel van egybekötve.

Azonkívül ezen állások viselői téli és nyári egyenruhával is ellátatnak.

A mezőrendőri kötelesek egy lovat saját költségükön beszerezni és tartani.

Az erdőőredek szintén kötelesek egy lovat tar-tani, de fizetésükön felül még természetbeni la-kást is élveznek és négy katasztrális hold földet is kapnak használatra.

Ezen állások az 1873. évi II. t.-c. 4. §-ának rendelkezéséhez képest fele részben igény joga-sultságú bíró kiszolgált altisztek részére vannak fenntartva.

Felhívom és értesítem ennél fogva mindazokat, kik ezen állásokot elnyerni óhajtják, hogy kel-lően felszerelt pályázati kérvényeiket a polgár-mesteri hivatalban és pedig a közszolgálatban állók felettes hatóságaiuk utján, mások pedig sze-mélyesen vagy postai uton bármikor beadhatják.

Debreczen, 1908 január 1.

Kovács József s. k.,
polgármester.

37,545/1907. sz.

M. kir. államvasutak üzemeltetőség Debreczen.

Pályázati hirdetés.

Alulírott üzemeltetőség az 1908. évben 34,449. db. II. r. 220 cm. hosszú, 16 cm. felső, 20 cm. alsó szé-lességű 14 cm. vastag telítetlen bükk talpfára van szük-sége, melynek szállítására ezennel nyilvános pályáza-tot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes módozatokat ma-gában foglaló „Ajánlati felhívás” a magyar királyi államvasutak üzemeltetőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthető és az alulírott üzemeltetőségnél díjta-lanul kapható, hol kötelező ajánlati-ürlap is megsze-rezhető.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező 122,291—1896. sz. „Általános” és a bükktalpfák szállí-tására vonatkozó 171,808—1897. sz. „Különleges fel-tételek” a magyar királyi államvasutak budapesti nyom-tatványtáránál szerzethetők be, a vételár és az eset-leges postaköltség előzetes beküldése ellenében.

Szabályszerűen kiállított, egy koronás magyar ok-mány bélyeggel ellátott ajánlat lepecsételve: Ajánlat 37,545—1907. számhoz címmel ellátva, legkésőbb 1908. évi február hó 18-án déli 12 óráig az alulírott üzemeltetőség I. osztályához küldendő.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott talpfa mennyiség összértékének 5%,-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban február 17-én déli 12 óráig az alattírt üzemeltetőség gyűjtőpénztárába küldendő.

Bánatpénz nélkül, vagy később benyújtott aján-latok, vagy olyanok, melyeknek borítékai le nem zá-rattak és le nem pecsételtettek, figyelembe nem vé-tetnek.

Debreczen, 1908 évi január hó 12.

Az üzemeltetőség.

(Utánnyomás nem díjazatik.)